

Aboni

üts karjapoiss

ja

Iron tema saatja,

reisiwad Eterimaale.

Satia kaelesi Eestikeele kirjutatus.

J. A.

Trükitud J. Tshwelmanni'i kulguga.

N° 176

Aboni

üks karjapoiss ja Iron tema saatja,
reisiwad Eterimaale.

Saksa keelest Geesti keele kirjutatud.

J. A.

Trükitud J. Tohwelmann'i kuluga.

Дозволено цензурою. — Дерить, 8 Юля 1891 г.

Эстляндская Евангелическо-Лютеранская Конси-
сторія симъ свидѣтельствуеть, что нижеслѣдующій ма-
нускриптъ ничего противъ Священнаго Писанія и Сим-
волическихъ книгъ лютеранской церкви не содержитъ
Ревель, Вышгородъ, 7 Юня 1891 г.

Вице-Президентъ:

Генераль-Суперъ-Интендентъ Л. Гершельманъ.
№ 1082. За Секретаря: Ринне.

Ar 891.
Aboni

Печатано въ Типографіи Г. Матизена въ Ревель, 1891.

50267

Kaks karjapoissi, juhtusid tihti kokku oma karjadega ja neil oli siis palju rääkimisi, ja nõuupidamisi. Esimene neist oli diete waene wäljaspoolt, aga südames elas waike rahu, ta oli kõigega rahul mis temal oli. Aga teisel olid ikka kõiksugused tühjad jutud, ihaldamised ja ette wõtmised südames ja suus, nenda et esimene ei jõudnud, ega tahtnud igakord seda kuulata, ega heaks kiita.

Kui nüüd see jutukas ja himukas poiss, oma mõtted teisele jutustas, siis tundis see rahulise poiss, et seal jälle palju tühja ja kerged meelt sees oli, sellepärast hakkas ta teda maenitsema, ja rääkis, et igakord kui inimene kõik kätte saab mis ta aga iga-

nes soowib, mitte oma südamele rahu ei leia, ja õige õnnelikuks weel mitte pole saanud; ja ütles, et siis wast alles inimene rahu leiab, ja õnnelikuks saab, kui ta sellega rahul on, mis temal on. Aga selle üle sai teine trihasiks ja arwas teda rumalaks, ja ei tahtnud enam temaga tegemist teha, ega oma karja tema karjaga kokku lasta.

Aga teisel sai selle üle väga hale meel, et ta tema head nõuu pahaks pani; aga weel enam waewas see tema südant, kui mõtles, et ma nüüd kõik oma edespidised elu päewad üksi pean elama; see tegi temale suurt kurbtust, ja ta ei teadnud mis pidi tegema.

Kui teda jälle need mõtted waewasid, siis astus sell filmapilgul üks mees reisi-riides tema ette; see oli üks väga ilus noormees, tema pale oli ilusaste finnikäetud, ja taewa karwa sinine mantel rippus tema õlade

peal; tema nimi oli Iron. Waikselt waatas Iron karjapoisi Aboni peale, ja ütles madala healega: Waene noormees! miks sa wiidad oma aega siin üksi olles, kus palju hirmsaid kiskjaid metsaelajaid, kes sind wiimaks ära murdwad?

Smekspanemisega waatas Abon tema peale ja ütles: Muutväärt wderas! ütle mulle, kuhu ma pean minema? — mina ei tea ühtegi kohta maailma peal kus minu kodumaa, ehk kus mull sõbru oleks, kes mind mu hädast wdiksid aidata. — Kui fina nüüd nõuu ja abi tead, oh siis halasta mu waese peale, ja aita mind!

Iron: Kas sa ei ole weel midagi Eteri kuningriigist kuulnud, ja kas sa ei tea, et kõik need, kelle wanemad jenna on saadetud, sellepärast, et nemad on kurjategiad olnud, ja on seal andeksandmise armu saanud, ja wiimaks wdinud oma isamaale tagasi minna.

Aboni: Seda tean mina väga heasti, sest on mulle mu lapse põlvest saadik palju räägitud.

Iron: Miks ja siis ei ole ennast juba ammugi selle teekonna vastu valmistama hakkanud?

Aboni: Sellepärast, et see tee nii väga kardetakse ja waewaline on; ja siis on veel mulle räägitud, et see polegi veel selgeste teada, kas see tõik tõsi on, mis Esterimaast raamatudes kirjutud on.

Iron: Ma tahan sinule ütelda, et mina üks Eesti kuningriigi kodanik olen ja nende raamatude sees veel pooltki pole seda headust, auu ja ilu sest maast üleskirjutud, mida sa aga ise, kui waewaks võtad senna reisida, saaksid leidma.

Aboni: Aga kes mind waest sandi hilpu-dega seal saab vastu võtma?

Iron: Seal waadetakse aga sellepeale,

kuida sa ennast oma reisi peal oled üles pidanud.

Aboni: Kuida pean ma siis ennast ülespidama?

Iron: Sina ei pea ennast ühegi pettuse läbi, kui see ka küll ei tea kui palju õnne ja kasu sulle lubaks, siiski ei pea sa ennast lastma oma tee pealt ära eeskitada; sa ei tohi ühtegi hirmu karta, waid pead julgeste kõige wastu wõitlema, sa ei tohi ka kusa-gil aega wiita, waid pead alati edasi ruttama; kui sa nüüd kõiges asjus truu oled, siis saad sa nii õnnelikuks saama, et sa mitte kõige suurema kuningriigiga maa peal seda ei saa wahetama.

Aboni: On see kõik tõsi, mis sa mulle ütled?

Iron: Mina tahan sind saata, ja selle tee peal sind edasi aidata, juhata da ja õpetada. Minu nimi on Iron ja mina olen

üks Eteri kuninga teener. Mina kuulsin
sinu haledat õhtamist; see kihutas mind
sinuga rääkima ja sinule nõuu ja abiga
ligi olema.

Aboni: Oh ma tänan sind! Sa tahan
Jumala nimel seda suurt reisi ettevõtta
— aga kust mina riideid ja kingi võtan?

Iron: Tule minuga, nii kui sa praegu
oled; kui sa igas asjas truuste minu sõna
järel teed, siis tahan ma kõige eest muret-
seda mis sull tarvis läheb.

Aboni: Waata, siin ma olen ja tulen su
järel, kus sa mind iganes wiid.

Iron: Armas Aboni! sina ei tunne veel
mitte oma õnne, mis sind ootab ja sulle
siis osaks saab, kui sa otsani truu oled.
Nüüd tule minu järel, sest meie peame
ühe suure kivi-kalju otsa ronima.

Aboni: Aga kes siis minu kitsed kaitseb?

Iron: Küll nemad ka oma karjast leidwad, tule aga fina minu järel. — Iron wöttis oma kepi ja astus edasi, ja Abon läks oma karja witsaga järele. See kiwi-kalju tee oli wäga kitsas, äkiline järst ja hirmus; pealegi läks Abon palja jalga-dega, terawa pae ja kiwi tükkide peal edasi, nõnda et ta jalad üsna weriseks ja haawatud said; kunni ta wiimaks ära wäsis ja hüüdis: Oh Iron! mina ei suuda enam! Iron waatas teraselt tema peale, ja ütles: Abon, ära kardada, pea oleme seal ülewel; seepärast astu julgeste oma eelkäia järele, ehk küll see org wäga kitsas ja pime oli, nenda et waewalt aru sai kuhu jalaga wõis astuda. Abon nuttis ja õhkas südamest oma saatja järel käies, aga siiski astus ikka edasi, et küll jalad werd jooksid ja wäga walutasid.

Ühe wäga kitsa ja waewalise koha peal tuli äkitselt üks madu wälja, ja Abon

fargas ehmatades tagasi, aga Iron ldi oma ksepiga mau pähe, nõnda et ta köhe tagasi läks; nüüd mõtles Abon, ja ütles: kuidas wõin ma seda hirmust ja kardetawad teed läia? — Sina pead, ütles Iron tõsise healega, kui tahad Sterimaale saada, julgeste edasi astuma, ja hirmutas teda oma ksepiga. Abon õhkas südamest, ja läks järele. Aga warsi tuli jälle üks ilus naesterahwas, ja sosistas Aboni kõrwa sisse, ja ütles: Ära lase ennast sest mehest efektuse sisse wedada, tule minuga, mina tahan sind õnnelikuks teha. Abon hakkas juba kaksipidi mõtlema, aga ometi nägi tema et see ilus naesterahwas altpoolt üks hirmus madu oli, ta ehmatas jälle wäga ja ruttas edasi, hakkas kõwaste Ironi külge finni, ja laskis ennast edasi juhutada; Iron wõttis tema käest finni ja talutas teda edasi, kunni wiimaks ühe lageda paiga peale said, mis ilusa halja rohuga kaetud oli. Seal peal wõis nüüd Abon oma weriste

jalgega kergemini edasi astuda, ja rõõmus-
tas, et see kardetaw tee ometi üksford ära
lõppes. Pea said nemad ühe wäga suure
maja juure. Siin peame sisse minema,
ütles Iron. Sinul on tarwis jalgu pu-
hata ja puhastada, tule mu järele!

Iron tõmbas kella, ja pea tehti üks
lahti, ja üks tugew mees tõsise palega
tuli wastu; wõttis waest Abonid halasti,
kastis teda kange seebi lehelise sisse ja nü-
his kõik tema keha üle, mis läbi ta täi-
este puhtaks sai, siis mäeris ta weel tema
jalad ühe palsamiga, mis wäga walus oli;
pärast andis temale leiba ning joodawad
wiina kosutamiseks, ja wiis teda siis ase-
mele hingama.

Teisel homikul tõusis Abon terve ja tu-
gew üles, aga nüüd puudusid riided —
pea tuli see tugew mees, ja tõi temale ri-
ded, peast jalguni, mida nüüd suure rõõ-

muga selga pani, aga seal juures tuletati temale kindlaste meele, et kui ta neid mustaks ehk katki teeb, ehk koguniste ära paneb, et siis, kui ta Sterimaale on saanud, hirmsaste nuheltud saab; sest need olid just need kuninglikud riided, kellega seal riigis igas kohas pidi käidama.

Nüüd hakkas Abon juba julgemaks jääma, selle ajani oli ta ikka veel kabe wahel olnud ja mõtelnud, kas tõik see, mis Sterimaast räägiti, tõsi peaks olema? Aga tema usk sai nüüd selle läbi kinnitunud, et Iron teda selle tõsise mehe seltsis, kes selle maja peremees oli, ühe ilusa toa sisse wiis, ja näitas ühest aknast homiku poole seda maad, mis ütlemata suur ja ilus oli, sest see maja oli ühe wäga kõrge mäe otsas; nüüd näidati temale pitkasilma klaasi läbi, kaugele homiku poole, neid Sterimaa mägesid, neid ilusaid linnasi ning lossi, ja tõik selle maa ilu. Nüüd hõiskas tema suure

rõõmuga, ja ütles: ilma kassipidi mõtlemata ja kindla meelega tahan ma sinna reisida, ja ei mitte häda ega waewa karta. Sõber Iron! Sa saad mind saatma, ja mulle abiks olema. Aga kas mina seal ka peaksin kodanikuks wastu võdetud saama, ja oma ülespidamist leidma?

Iron: Sina pead selle kuningale kingituseks kallid kiwa wiima, mida suurem ja kallim siis see kingitus on, seda suurem ja kallim saab ka see wara ja auu olema, mis sulle seal saab antud. Abon paui käsi kokku ja ütles: oh mina wäene! mis kingitust wõdin mina wiia, mull' pole kopirastki — ma ei jõudnud enesele riidid, ega paari kingi osta.

Iron: Ole aga rahul! mina tahan sind õpetada, kuidas sa seda saad: iga kord kui sa oma reisi peal truu ja ustaw oled neis asjus mis mina sind olen käskinud, iga kord annan ma sulle ühe kiwi, selle hind

nenda suur on, kui sinu töö väärt on, aga nii mitu korda kui sina efsid ja süüd teed, ja seda mitte ei kahetse, pead sa ühe kiwi mulle tagasi andma. Selle õpetuse läbi saad sa ikka enam hea tööle kõlblikumaks ja Eesti kodaniku diguse osalikumaks saamo.

Abon rõõmustas ennast väga ja vastas: mina tahan kõige oma jõuga senna poole rutata, aga armas sõber! sina pead mind igas asjas õpetama!

Iron: Õpetusest ei pea süll puudu olema, ole aga ettevaatlik, sest see tee on kitsas ja mitmes kohas väga kardetatav isearanis neile, kes tagasi vaatavad, kõif teada, näha ning ära mõista tahavad; aga sellele, kes ikka oma enese jalge ette waatab, ja truuiuste oma saatja jälgedesse astub, ei sell ole kogu see tee peal midagi karta.

Abon: Mina tahan seda hoolega tähele panna, ja kannul su järel käia, juhata aga sina mind.

Nüüd tõi majaperemees ühe kilbi, ühe mõega ja ühe kübara; seda kübarat pani Iron Aboni pähe, ja mõega tema wõõle ja kilbi pahemasse kätte ja weel ühe tugewa reisi kapi kellega wõis üle paede, jae ja weekraawide hüpata. Iron wõttis weel ühe tugewa noole ja tupetäis noolewarbu, natukest toitu ja arstimise rohtusi ligi, et häda ajal omast käest wõtta oleks.

Pärast kui nemad mõlemad olid endid walmistanud, läksid jälle teele, ja majaperemees soovis neile palju õnne. Etteks läks nende tee mööda heinamaad, aga wiimaks läks nii kitsaks ja järsku alla, nenda et Abon hirmu pärast wärises ja wabises.

Ta waatas küll üksikilmi enese jalge ette ja astus eelkäia jälgedesse; aga süiski ei

jõudnud oma filmi hoida kõrvale waatamast, ja kui ta need põhjatu sügawused oma filmiga nägi, siis tuli jälle uus kartus tema peale ja ta ei tahtnud seekord muud midagi näha ega waadata, kui oma eelkäia jälgi. Oh Iron! ütles ta wiimaks, mina nõrken, mina tuigun, ja ei usalda enam sammugi julgeste astuda. Iron andis temale südame kinnitust oma pudelist, ja kinnitas teda sõbralikult rääkides ja ütles: Ole julge, armas Abon! pea oleme seal all, ja siis läheb tee paremaks. Ja ei tuurinudki kaua, siis läks tee paremaks ja nemad jõudsid ühe tasase jõõdi-maa peale, kus üks wäga tasane tehtud tee oli.

Siin oli waesel Abonil wäga hea käia; aga nüüd hakkas kübar tema pead waju-
tama; ja kui ta seda natukene fergitama hakkas, lendas üks suur kottas edasi ja tagasi tema pea kohal, ja enne kui ta seda diete oli tähele pannud, wõttis kottas tema

kübara oma küünde wahale ja lendas üles. Silmapilk wöttis Iron noole, pani warba peale ja laskis kottast nii et ta koha kübara maha pillas, ja ise ka furnud maha kukkus. Abon jooksis ruttu sinna, wöttis oma kübara, pani pähe, ja pani ka nüüd hoolega kübara paela löua alt kinni.

Iron: Kas sa näed nüüd, kui wäga ettewaatlik peab selle teekäimises olema?

Abon: Kübar pigistab wäga mu pead, sellepärast tahtsin teda natukest kergitada, aga nüüd ma tahan ennast paremine hoida.

Lõune ligi hakkas palaw wäga waewa tegema, sellepärast läksid meie reisi-mehed ühe üksiku ilusa, lossi sarnatse maja sisse. Seal said nemad sõbralikult wastu wõetud; sealt leidsid nemad ühe wäga armsa perekonna, kes iga reisija wastu wäga sõbralikud olid, ja neile palju head tegid. Meie mõlemad reisi-mehed said nüüd ühe kenna tua sisse wiidud, kust neil wäga hea oli

ühe ilusa oru peale wälja waadata; ja sinna wiidi neile ka üks heasti walmistatud lõunesöömaaeg ja jook, mis neid mõlemaid kotsutas ja jahutas. Kui nüüd mõlemad rõõmsaste pingi peal istusid, ennast söögi ja joogiga toitsid, siis tõmbas Iron ühe suure nahk kufru wälja, andis seda Abonile ja ütles: seda seu oma töö külgi kinni, ja nüüd ma annan sulle kolm kiwi, selle eest, et sa ettevaatlikult oled maha tulnud; aga et sa oma kübara pärast ettevaatamata olid, wõtan ma ühe jälle tagasi, aga need teised kaks pane hoolega oma kufrusse paigale. Abon waatas neid kiwisi, ja need olid tema meelest wäga halwa hinna wäärt, sellepärast ütles tema: Kuida ma niisuguste kingitustega wõin rahul olla ja läbi saada?

Iron wastas: Nende kiwide hind, mis ma sulle annan, on just niisama suur kui sinu töö, mis sa oled teinud; aga ma ütlen, ei waata kuningas kui suur ja ilus see kin-

gitus on, waid missuguse südamega neid antakse; pane aga neid heasti paigale ja lasse mind kõige muu eest muretseda.

Abon ütles: Ma nägin täna homiku seal ilusas toas ühe krooni, selle külges oli wäga palju kiwa, mis igas karwas ilu-
fasti hiilgasid; ja mulle ööldi: need kiwid on wäga kallid kiwid, mis kuningale jaa-
wad kingituseks wiidud. Aga need kiwid, mis sina mulle andsid, on mustad ja näu-
tumad ja ei hiilga sugugi.

Iron naeratas, ja ütles: ära muretse sina selle pärast ühtigi, sell kuningal ei ole ju sinu kingitusi tarwis, sest tema on ütlemata rikas, waid tema tahab aga selle läbi meid nagu proowida, kas meil tõsine armastus ja alandus südames tema wastu on, et ta siis selle järel meid oma riigi osaliseks arwab. Ole sina aga tähele-
pania ja ustatu oma reisi ja tee peal, et sina ei komista ning õnnetuse sisse ei lange;

nende kallil kivi eest lasi mind muretseda. Ja Abon jäi rahule, kui päike hakkas vilumaks minema, läksid nemad jälle teele.

Aeg ajalt läks see org ikka kitsamaks, ja kadus pärast ühe pimedada metsa sisse hoopis ära, nenda et aga waewalt tee kohta tunda wõis, pealegi läks päike ka looja, seepärast läks weel pimedamaks, nenda et enam kätt silma ees ei näinud. Abon jäi kartlikuks ja ütles: „Oh Iron! kuidas ma siin edasi saan? mina ei näe ju findki enam, weel vähem teed! Iron ütles tasafesti: Ole julge ja looda! — ja ära räägi mitte wäga kõwasti, sest siin metsas on wäga palju mõrtsukaid, ja ei ole ka murdjaist metsa-elajatest puudu; aga hiiski pole tarwis sull ühtigi karta, kui sa aga tee peale jäed ja kannul mu järel tulled; siis wõta nüüd ka oma mõet kätte! Waewalt oliwad nemad mõne sammu edasi läinud, siis nägid tee kõrwas mõned mehed

tule ümber istuvad. Kui need meie reisi-
meeste tasast edasi minekud kuulsid, karga-
sid rutuste üles ja jooksid nende peale.
Tasa! ütles Iron Aboni vastu: Ole aga
julge, ja käi tee peal, pea kilp ees, et
nende nooled sinusse ei puudu, ja siis sõdi
oma mõdegaga ja kaitse iseennast, kõige muu
eest lase mind muretseada. Sell ajal kui
Iron seda ütles, oli ta juba paar korda
oma noolega lastnud ja paari warbu mõrt-
sukade hulka saatnud. See julge vastu-
hakkamine pani mõrtsukaid järele mõtlema;
nemad läksid tagasi, ja istusid jälle oma
tule ääre maha; ja meie reisimehed läksid
ikka oma teed edasi.

Kui nemad nüüd jälle mõned minutid
olid edasi läinud, kuulsid nemad kõrwas
metsas haledad muutsumist, see oli kuulda
ühe naesterahwa heale moodi, kes väga
suures hädas oli. Abon kuulis seda, ja
ütles: Oh Iron! kas ma tohin waadata,

kes seal hädas on, ehk ma wõiksin seda inimest aidata?

Iron: Sinu ettevõtmine on wäga kiiduwäärne; aga sina ei tohi ühte sammugi tee pealt kõrwale astuda.

Abon: Ära pane põhaks armas sõber! — mina mõtlen, et inimesele häda sees appi minna, ei saada iialesgi kahju. Ja need inimesed, kes halastamata hädalisest mööda lähewad, ei ole iialesgi õnnelikuks saanud.

Iron: Sõber Abon; see on tõsi. Aga kuule ja usu, mis mina sulle ütlen. See heal, mis sa seal kuulsid, on ühe petja elaja heal, kes sind kohe saaks ära neelama, kui sa tema ligi lähed.

Abon: See on hirmus! oh kui pea ei wõi üks teadmata reisija õnnetumaks saada.

Iron: Sellepärast peab igaühel, kes seda

reisi tahab õnnelikult ja ilma kahjuta käia, üks mõistlik ja tugev saatja kaasas olema.

Abon: Kas siis see hirmus elajas ei võid tulla ja meid ära murda?

Iron: Ei! Siin meie ligi on üks kõrge aed ees, mille üle ta ei võid mitte tulla.

Et küll kottpime oli, siiski käisid nemad oma teed kaunis ruttu edasi; aga ei tuurind kaua, kui Abon tundis, et üks tugeva kätega tagant tema ümber kinni hakkas, ja püüdis tema kilpi ära võtta, aga et Aboni parem käsi lahti oli, siis pistis ta oma terava otsaga kepi maa sisse, pööris ümber, ja lõi mädegaga ühe tugeva hoobi; selle läbi peasis ta jälle lahti, ja waenlane läks õhkaes ära.

Iron: Sina oled väga vahva, armas Abon.

Abon: Ei mina tea seal midagi kiiduväärt tööd teinud olevad.

Iron: Waata aga heasti ette, ma näen seal jälle midagi tulema, mis meile saab tüli tegema.

Abon: Ma olen diete finnitatud, ja tunnen julgust oma südames.

Kui nemad alles rääkisid, tuli jookstes üks hirmus lõukoer nende peale, see mõirgas hirmsasti, ja ajas ennast püsti ning tahtis Ironid oma käppade wahetele wõtta; seda nähes tõmbas Abon mõega ja raius lõukoeral mõlemad esimesed jalad maha, ja reisiad läksid ikka edasi.

Iron: Aga ütle mulle ometi, Abon, fina oled üks wahwa wõitleja, seda ei wõinud ma esiti ühest waesest karja poisist mitte uskuda, kust sa seda wahwust oled saanud?

Abon: Armas sõber! mina panen imeks sinu küsimist: üks karjane, kes kõrbes oma karja peab kaitsema, sellel on tihti rõõw-

lite ja mets-elajatega wõitlemist, seepärast ei ole see mulle mitte wäga wõeras. Aga nüüd ma olen wäga wäsinud ja unine; seda ma kardan enam kui mõrtsukaid ja mets-elajaid.

Iron: Walwa weel üks natukene aega, siis saame öömajale; ära lase mitte filmi finni minna.

Aga aeg ajalt tuli ometi uneramastus Aboni peale, ja hakkas põlwist nõtkuma ja komistama. Iron nägi seda, äratas teda üles, wõttis kaenla alt finni ja tuetas teda. Ühe korraga sai Abon hirmsa hoobi omale pähe, nenda et ta tuihus, aga siiski suuremad wiga ei saanud, sest et kübar tall peas oli. Selle hoobiga lahkus kõik uni temast ära ja ta pööras ennast ümber, ja andis waenlasele walusa hoobi, nenda et ta seegi jälle õhkades ära põgenes.

Abon: Niisugune wõitlemine ajab küll kõik une ära.

Iron: Kas sa nüüd näed kui väga tarwis on selle reisi peal head sõja-riistad! — iseäranis on sinu mdel väga tarwis; käi aga seda wiisi julgeste edasi.

Nüüd tuuris weel üks weerend tund, enne kui nemad ühe kõrge müüri juure said, seal oli üks lukkus wäraw; Iron tõmbas kella, kobe küsite seestpoolt: Kes teie olete? — Iron wastas: Meie oleme Eteri poole tee-käiad! — nüüd tehti wäraw lahti, neid lasti sisse ja siis pandi jälle lukku. See wärawa hoidja oli üks väga tasane ja sõbralik mees, tema wiis neid tee-mehi ühte saali, kus maja-isand oma sugutõsaga istus; nemad olid praegu lõpetanud õhtust süüa ja olid magama minemas, sest pea jõudis kell üksteistkümmend, aga nüüd jäid nemad reisi-meeste seltsiks weel ülesse ja ajasid nendega armsal wiisil juttu. Siis toodi kallid road ja joogid neile ette, millega Iron ja Abon endid kosutada wõisid.

Nüüd küsis pere-isa, kas teil ka metsas midagi häda juhtus? — Iron jutustas kõik ja kiitis wäga oma seltsimeest, aga Abon ütles: Armas sõber! ma palun sind, ära räägi minust ühtigi; need on kõik tühised asjad. Kui minu kingitused tõeste mu tegude wäärilised on, siis saan ma küll Esterimaal wäewalt wastuwõetud, aga ma loodan selle kuniinga armu ja halastuse peale; kui sina aga mu eest kostad ja teemale ütled, et ma olen teinud mis ma olen jõudnud, siis saab tema tõeste armuline olema ja mulle ühte kohakest andma, kui see ka küll wäga alatu on. Iron kinnitas teda sõbralikult trööstides ja lubas tema eest muretseda; ning läksid siis mõlemad magama.

Kui nemad hommikuni olid rahuga maganud, siis tõusid üles, panid riidesse ja sõid pruukosti. Nüüd wõttis Iron seitse rasked kivi wälja ja ütles: Abon, wõta

need kiivid ja pane need oma kujukusse paigale, need on sulle su eilse pääwase hea ülespidamise tunnistuseks. Abon wöttis neid tänuga wastu ja wastas: Oh kui mustad ja auutumad näätwad need wälja! — aga ma ei ole ka paremaid teeninud. Iron wastas: Ole rahul ja täida oma kohut, muu asjade eest lasse mind muretseda.

Nüüd jätsid mõlemad reisi-mehed pere-rahwast Sumalaga ja läksid teele; ilm oli ilus ja tee hea. Nüüd rõõmustas Abon wäga, et ta reisi peal oli; mõlemad teekäiad ajasid armsaste juttu ja käisid üksteise käest kinni hoides edasi, kunni wiimaks ühe wäga kõrge koha peale said, kust nad kaugele ümber ringi wõisid waadata ja nägid asju mis ei jõua rääkida. Nüüd hoiatust! ütles Iron; sest see hea tee on just üks neist kõige kardetawamaist kohtadest! sina wõid küll waadata nende ilusa kohtade peale, aga sina ei pea mitte unu-

tama oma jalge ette vaatamast ja ei pea mitte paigal seisma. Seal kaugel meie ees näed ja neid Eteri mägesid, rõõmуста ennast nende üle et juba ligemale jõuad, aga ära unusta mitte ära oma jalge ette vaatamast ja hõia et ja seisma ei jää.

Abon: Mina ei mõista kuidas siin wõib midagi karta olla! — õpeta sina mind ometi, armas sõber, seda tundma mis karta tuleb; siis wõin ennast paremini selle eest hoida.

Iron: Sina oled küll seda ilusad lõssi meie ees mäe otsas näinud, aga ära waata mitte enam fenna.

Abon: Ja ma nägin seda, tahtsin praegu sult küsida, kes seal elab?

Iron: Mina tahan sulle seda jutustada: seal lõssis elab üks wäga rikas ja wägetw inimene, kes meie kuninga kõige delam waenlane on ja sellepärast kõiki, kes Eteri reisivad, kavalusega püüab kinni

wõtta ja oma orjaks teha. Et tema nüüd wägise seda ei tohi teha, siis püüab ta katwala nõuu läbi neid meelitada; ja külwab igale poole tee ääri mööda pisikest waewalt nähtawad rohtu mis wäga kange ja magusa haisuga on.

Abon: Seda haisu ma olen juba pisut tunnud.

Iron: Kui keegi nüüd seisma jääb ja seda haisu nagu pisut maitsta tahaks, ehk seda rohtu üles otsib ja nopib, siis jääb see uimaseks ja minestab ära; ja kukub maha, ja seal losji peal on alati wahid wäljas passimas; ja wiitwad kõhe neid, kes ära wäsitwad ja uimaseks jääwad, senna losji peale ja see hirmus kuninga waenlane piinab ja waewab neid, ja need teenitwad teda kui päris orjad.

Abon: See on hirmus! ma tunnen jälle seda haisu, ruttame edasi!

Iron: Palju on niisugusid reisijaid, kelle meelest see hais väga armas on ja sellepärast väga tasa käitvad, kunni wiimaks aega mööda ühe väga segase olemise jisse jäetvad ja waetwalt weel edasi ronitvad, aga pärast ometi maha langetvad ja waenlase kätte jäetvad; ehk kui nemad waetwalt oma teed jõudvad käia, siis saawad weel selle riigi raja peal ühte lastaretti wiidud, kus neil palju kannatada tuleb, enne kui terrets saawad ja siis wastu wõetakse.

Abon: Oh ruttame edasi! ma tunnen jälle seda haisu ja mu pea hakkab juba põõritama.

Iron: Wõta üks suu täis sest pudelist, ja siis rutta minu järele! pea saame sest kardetatavast kohast mööda.

Boole tunni pärast said nad ühe suure jõe ääre, kust üks kitsas sild üle läks; Iron läks üle, aga Abon hakkas kõituma.

Oh sõber! aita mind, — see nurjatu rohi on juba mind hulluks teinud.

Sron: Kumarda maha ja käi nelja kappile, siis saad sa üle. Abon tegi selle nõuu järele ja see läks korda; aga siiski oli ta pea wäga segane, seepärast pidi tema saatja teda tihti omast pudelist kinnitama, kuni ta pea jälle selgemaks läks.

Nüüd oli tee jälle hea ja tasane, sellepärast astusid reisijad ka fermemini, nii et sell päewal tüki maad edasi jõudsid. Ohtu eeli jõudsid nemad ühe ilusa wilja wälja juure, kus palju rahwast tööl olid. Kes siis need rahwas on? küsis Abon.

Sron: Need on kõik meie kuninga teenistuses, see suur ilus mõis mis seal mäe otsas, on tema päralt; seal saame ka meie öömaja leidma.

Abon: Kas meie juba nii kaugel oleme — ja selle riigi raja peal?

Iron: Diguse poolest on ka sinu isamaa ja kõik see maa, kust oleme läbi reisinud, selle kuninga päris. Aga et seal mitmesugused wastupaniad on, kes seda maad riisuvad ja kardetavaks tegewad; siis wõtab tema neid hea meelega Eteri riiki wastu, kes hea meelega ise tema juure tulewad ja wastupaniate wõimuse alt lahti kisuwad.

Albon: Aga miks tema neid wastupaniaid oma maa pealt ära ei kauta.

Iron: Küll ta seda omal ajal saab tõeste tegema, nüüd on temal ta targa nõuu järele weel kannatust nendega.

Kui nemad nüüd sedawiisi edasi läksid ja teine teisega rääkisid, siis tuli nende poole üks uhke riietega mees; kes ka selle kuninga riiet kandis, aga seda paelade ja kõige suguse litrettega oli wälja ehitanud. Kes see on? küsis Albon. Tasa, wastas Iron: see on üks nende töörahwa ülewaa-

tajaißt, aga hoia ennast tema eest ja ära mine mitte tema järel. Siis astus ülewaataja nende juure, ja ütles: Jumal õnnistagu sind, Iron! mis tee-käiad sa seal tood?

Iron: Ära wiida meie aega, muidu tuleb õö kätte, enne kui meie öömajale jõuame.

Tema: Kuule sina noormees! tule minuga ühes, mina wõin sind õnnelikuks teha, ja sina wõid ka selle kuninga teenistusesse jääda, ja sinust wõib üks suur härra saada. Ta sofistast Abonile tasakeste kõrwa sisse, üteldes: Ära usu seda saatjad, kes sulli ligi on, tema on üks alb inimene ja ei wõi sind kuningale mitte kiita. Abon jäi selle jutu üle mõtetesse ja ei teadnud paremad nõuu, waid rääkis oma sõbra Ironile kõik sõna sõnalt üles.

Häbiga ruttas see petja ära ja Iron ütles temale: see ei pea mitte sulle kätte-

maõsmata jääma! — tagane ja lase meid rutata, et õõ peale ei tule, ja Iron wõttis Aboni kät ja andis temale suud.

Nüüd läksid nad kärmeste senna mäele ja kui selle mõisa wärawast sisse said, oli päike looja minemas. Aga selle mõisawalitseja oli üks auus ja rikas mees, tema wõttis meie reisi-mehed sõbralikult wastu ja küsis Ironi käest, kes sinu seltsimees on? Iron jutustas temale kõik Aboni elukäiki ja andis temast kõige paremad tunnistust, nii et mõisa-walitseja rõõmsaste tema kät pigistas ja ütles: Dere tulemast, armas sõber! ole aga kannatlik lõpeta oma reisi ettewaatlikult nenda kui sa tänini oled käinud, sina ei mõista weel õiete, misjulgune õnn sind õterimaal ootab.

Abon: Oh, armas isand! aga minu kiwid on wäga sandid ja näutumad, kuidas tohin ma neid kuningale kingituseks anda?

Mõisa-walitseja: Näita mulle neid!

Abon andis häbi tundes oma kustrud walitseja kätte, et ta neid waataks ja wae peale paneks; pea tuli ta tagasi ja ütles: Ole rahul Abon, sina saad armust wastu wõetud saama; sest seesama sinu wäga alandlik tunnistus, et need kivid wäga näutumad ja alwad on, teeb neid kuninga meelest kõige kallimaks.

Iron: Sinu tänase hea ülespidamise eest panen ma jälle mõned kivid su kustrusse.

Abon: Oh, ka need on wäga sandid ja mustad ja ei hiilga sugugi!

Nüüd olid nemad mõisa-walitsejaga õhtu söögi-laudas ja siis heitsid magama. Kui nemad homiku üles tõusid, siis wiis Iron Abonid ühe akna juure ja näitis seda ilu mis seal paistis; kas sa nüüd näed, ütles tema, seda Eterimaad? See ei ole nüüd mitte enam kaugel.

Abon: Oh, mis ütlemata ilus! — mis-
sugused linnad ja lofsid! — Oh et meie
juba seal oleksime!

Iron: Sellepärast hakkame jälle wah-
waste reisima; aga sull on weel enne ras-
ked proovid kannatada, kui sa senna maale
saad; aga ära muretse, tee aga minu
nõuu järel, siis pole sull ühtigi karta.

Nüüd jätsid nemad mõisa-walitsejaga Su-
malaga, ning andis Abonile sõbralikult kät
ja soowis õnneliku kodu jõudmist; ja Abon
sai wäga rõõmsaks nenda et ta tee peal
tänu ja kiituse laulusi laulis, ja kergeste
edasi astus. Waewalt olid nemad poole
tundi käinud, kui nemad ühe järsku mäe
otsa said, kust nüüd pidid alla minema,
aga tee oli wäga libe, nii et Aboni ja-
lad libisesiwad ja ta kartis sügawuse sisse
maha kukkumist, ta waatas küll ette ja
tuetas oma leppi maha, aga hirm li nii
suur et ta wärisema ning oma sõbra Ironi

käest nõuu ja abi paluma hakkas; see kinnitas teda sõbralikult, käskis hoolega ette waadata, ja wõttis teda siis käest kinni, ja aitas teda mäest alla. Aga süski ei olnud weel kõik wõidetud, nüüd pidid nemad ühest kitsast orust läbi minema, kelle otsa ei olnud näha, ja mis weel kõige pahem; senna oli väga paha õhk kogunud nii et waewalt wõis hingata, kui Abon aga paar sammu järele jäi, ei näinud ta enam teed, ega ka oma saatjad, ta hakkas siis Ironi kuest kinni ja astus wahwast edasi, nii et Iron südamest tema üle rõõmustas. Wiimaks jõudsiwad lõne eel ühe lagedale wälja. Seal leidsid nemad jälle ühe kuningliku lossi. See maa seal ümberringi oli väga ilus, ja kesk homiku poolt Eterimaast lehtas kosutaw tuul, seal oli ka puid ja wilja istutud mis kauniste kaswasiid. Iron wõttis oma sõbra Aboni käest kinni, ja wiis teda suure rahulise maja juure, mis nende ees tee ääres oli.

Selle walitseja oli weel auusam ja suu-
rem, kui see, kes neid minewal öösel oli
ülespidanud, tema rõõmustas wäga nende
tulemise üle, ja küsis niisamuti Aboni jä-
rel. — Kui tema nüüd Ironilt kōit Aboni
wahwust kuulis, siis hakkas ta tema kaela
ümber kinni, ja andis armsaste suud.
Aga Abon kaebas jälle oma kiwide, ja
haltwa seisuse ja waesuse üle; see walitseja
trööstis jälle nende armsa sõnadega: Sinu
waesuse tundmine on selle kuningale palju
armsam kui kōit sinu kiwid, ära muretse
nii wäga selle pärast. Siis wiis ta neid
oma lauale lõunat sööma, kus juba suur
hulk wõeraid oli, need kōit wõtsid meie
reisijaid sõbralikult wastu, ja hakkasid
südamest armastades meie Aboni ümber
kaela kinni. Siin kosus tema rammu ja
sai diete tugewaks, ning palus oma sõbra
Ironid jälle temaga teele minna. Ühekorraga
astus üks neist kuningriigi raja wahimeestest
sisse, ja waatas kōit teraselt läbi; wiimaks

jäid tema silmad Aboni peale seisma, näitis käega, ja lubas kärmeSte tema järel tulla.

Abon ehmatas wäga selle üle, ja weel, kui kuulis mis Iron temale ütles: Nüüd armas Abon! pead sa seda wiimist wae- walist teed käima, see wahimees kutsub sind ära Eteri maale, aga ole julge, mina ei jäta sind mitte maha, hoia aga ikka minust kinni, ehk küll üks hirmus mees saab meid saatma, ja seda teed wiima, mis sulle kõige parem on. Siin on sulle jälle mõni ilus ja suur kiwi, sinu tänase hea ülespidamise eest. Abon pistis kiwid oma kujukusse, ta oli küll wait, aga nuttis libedaste.

Nüüd kästis see juhataja neid edasi minna Iron läks ees, Abon järel, ja juhataja kõige järel, aga ta ajas neid nii wäga rutuste, et Abon juba ära wäsis, ja enam edasi ei jõudnud. Iron andis temale omaSt

pudelist tihti südame finnitust, aga wäsi-
mus ja mure tegid teda nii nõdraks, et
juhataja teda oma selgas pidi senna mäe
otsa kandma, aga ta kaebas ikka oma ki-
wide ja oma halwa seisuse üle, ja siis
tuli ka wiimaks temale ta wäga must kuub
meele. Oh! ütles ta: kas ma pean selle
kuuega kuninga ette minema, see on ju
selle pitka reisi peal wäga mustaks ja
katki läinud. Ei wist mind ei saa wastu
wõdetud jaama! — Selle eest lasse mind
muretseda, wastas Iron armsa häälega,
kannata weel natuke, pea oled selle wiimse
mäe otsa jõudnud, ja siis saad ärarääki-
mata õnnelik olema. Kui Iron alles rää-
kis, siis olid mõned juba ülesse jõudnud.
Siin oli nüüd üks kõrge pae sein, ja all
seina sees oli üks läbi minemise auk näha
ja see oli wett täis, ees suu peal oli üks
pistikene lootsik, kus sees ülewia istus, ja
see tõmbas Abonid sõbralikult käega, aga
Abon ehmatas ja kohkus ülewia ja tema

lootfiku pärast wäga ära, aga juhataja wõttis ja wiis teda lootfikusse. Iron istus tema juure, ja ütles: Weel on üks lühike ja hirmus tee! aga pea saame teine poole wälja, ja siis saad sa ennast ühe tundmata rõdmuga rõdmustama. Abon kuulis seda weel, aga siis tuli ta peale minestus, ja minestusest jäi ta rahuliste magama. Nüüd wõtsid ülewiiia ja juhataja tema roojast kuube seljast ära, andsid seda Ironi kätte, ja wiiswad Abonid ühe ilusa hingamise kambri sisse, ja läksid siis jälle tagasi oma ametisse.

Pea ärkas Abon üles, ja tundis ennast nii noore, terve ja tugewa olevad; tema aseme ees seisis Iron, kes nüüd ühe korraga seda loori ehk filma katet ja mantlid ära pani ja taewaliku rõdmu naeratamisega Aboni peale waatas, — rõdmisa ehmatamisega nägi Abon nüüd ühe neitsi farnatse Inгли taewa karwa riides seal

seisma; ta pani käsi kokku, ja hüüdis: Minu Issand ja minu Jumal! kas ma olin niisuguse saatja väärt? Kuida ma wõin ja mõistan sind selle eest tänada? — Aga sa ei ole ju nüüd mitte enam minu Iron, ütle mulle, kes sa siis oled?

Tema ütles: Mina olen Sulamit, Eteri kuninga tütar, ja sinu igawene sõber; minu amet ja rõõm on inimesi õnnelikuks teha.

Pärast tõi ta Aboni roojast kuube ette, ja riputas sellepeale ühte weri-punast marga, mis kohe nagu tule walguis läbi läks, ja kõige pisemad plekid ära kustutas, nii et see kuub nüüd taewa karwa hiilgama hakkas, ja pani seda Aboni selga, ja ta ei teadnud, mis südame rõõmu ja tundmise pärast pidi tegema; aga minu kiwid! ütles ta nagu õhades.

Naeratates wõttis Sulamit ühe suure kristali klaasist karika; täitis seda weri-

punase märjaga, ja wiskas siis ühe kiwi teise järele senna sisse, ja kui ta neid jälle wälja wõttis, siis paistis need kiwid ühe wäga ilusa seitsmekarwalise walgusega, nii et ihulikud filmad seda ei kannatanud waadata. Abon hõiskas rõõmupärast ja ütles: Kuida mina waene karjapois niisuguse auu ja õndsuse sisse olen saanud? — mina ei tohi oma filmigi häbi pärast ülestõsta. Sulamit wastas: Just sinu alandlik ja waesuse tundmine kihutawad mind sulle weel ühte iseäranist kingitust andma! seda üteldes tõi ta ühe homikumaa perliidest tehtud krooni wälja, pani seda tema pähe, ja ütles: nenda ehitatud tohid sa küll kuninga ette minna; tema saab sind wäga armulikult wastuwõtma, ja sulle ühte õnnist seistust andma, mis üle sinu mõistuse saab olema; nüüd tule! ja lähme tema auujärje ette, teda kiitma ja tänama ta rohke armu ja halastuse eest, igaweste igaweseks ajaks.

Armsad lugejad! Kas mõistate seda mõistu
juttu üles arvada? Sellega on tähendatud
ristiinimese waimuliku teekäimise kohta, siit
kardetawast maailma kõrbest läbi reisides
taewa Raanani maale, see igawese rahu
linna. Kui ja nüüd armas hing tõeste
seda teed käid, küll ja siis lugedes kõigist
sellest aru saad, mis siin on räägitud.
Snn sellele, kes seda reisi on juba peale
hakanud, sellele soowin õnnistatud reisi
minuga seltsis taewa linna poole reisides.

Wiisil: Jeesusest ei jäta ma.

Taewa poole uskus näen,
Näen seal suurt ja kallist walgust,
Kuust ja päätawast mööda läen,
Leian wäga kallist selgust:
Nenda õndsad paistawad,
Suures auus hiilgawad.

Taewa poole juhatab
Surm mind päris isamaale,

Ta kõi häda lõpetab,
Annab wõitja rõõmu mulle;
Jeesus ise käib mu eel,
Mis siis kardan iial weel?

Taewa poole waatan ma,
Olgu see mu laul ja sõna;
Sinna mõttele hoolega,
Sing, ja seda meeles kanna.
Taewa poole ihaldan,
Runni taewa sisse saan.

20

Sind 8 kop.
